

36/11 GRUNNGITT SPØRSMÅL - KOMMUNENS FREMTIDIGE PENSJONSFORPLIKTELSER

Grunngitt spørsmål fra Torgeir Fossli (V):

I følge Kommunal Rapport 17.03.2011, viser regnskapstallene fra 2010 (SSB) at norske kommuner samlet inntektsførte 3,4 mrd kroner i premieavvik på pensjoner i fjor. Premieavviket er utgifter som kommunene skyver foran seg i regnskapene. I følge samme avis står det nå 20 mrd kroner i utgifter i kommunenes balanser som må føres som utgifter i årene som kommer. Regnskaps-“teknikken” som blir benyttet (pålagt av Staten) har medført kunstig gode resultater de siste årene.

Media og fagfolk omtaler dette som både “pensjonsbomber” og kommunenes “Enron”.

I følge KS ved Helge Eide, må kommunenes utgifter kuttes med 6 mrd kroner i året de neste ti årene for å takle de fremtidige pensjonsforpliktelsene.

En rent skjematisk fordeling av disse tallene tilsier at Notoddens andel av “gjelden” skulle tilsvare ca 50 mill kroner og at man må redusere driften tilsvarende 15 mill kroner pr år de neste 10 årene for å være i stand til å takle “pensjonsbomben”.

På bakgrunn av dette har jeg følgende spørsmål til ordføreren:

Har Notodden kommune pådratt seg pensjonsforpliktelser eller gjeld i forbindelse med pensjon som ikke er synliggjort som følge av over nevnte regnskapsregler?

I tilfelle JA på spørsmålet over;

- 1) Hvor stor er i så fall denne “gjelden”?
- 2) Hva slags konsekvenser vil dette få for nåværende og fremtidige økonomiplaner?
- 3) Hva vil Ordføreren gjøre for at konsekvensene skal bli så små som mulig?

Ordførerens svar:

Premieavvik er forskjell mellom innbetalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad. Notodden kommune har de siste årene hatt et positivt premieavvik, dvs innbetalt mer enn beregnet kostnad.

Når innbetalt pensjonspremie er større enn pensjonskostnad skal premieavviket inntektsføres i regnskapsåret, og enten utgiftsføres i sin helhet påfølgende regnskapsår, eller skal føres med 1/15 over de 15 påfølgende regnskapsår.

Regelen som ga anledning til å fordele utgiftene over 15 år trådte i kraft i 2003. Notodden kommune hadde på den tiden en vanskelig økonomisk situasjon og valgte i likhet med mange andre kommuner å fordele utgiftsføringen over 15 år.

Fordelen med fordeling over 15 år er at svingningene i utgiftsføringen fra år til år blir lave. Ulempen er at når premieavviket har økt kraftig de siste årene, gjør fordelingen over 15 år at dette i liten grad er reflektert i kommunens utgifter. Det samlede premieavviket har bygget seg opp hvert år, og kommunen har skjøvet utgiftene foran seg. Dette utgjør ”pensjonsbomben” som representanten Fossli henviser til.

Hvert år fra 2003 til 2010 med unntak av 2005 har utgiftene i driftsregnskapet vært kunstig lave som følge av 15-årsfordelingen. Dette har vært en vesentlig årsak til at kommunen ikke er en ROBEK-kommune.

Notodden kommune har pr 31.12.2010 et samlet premieavvik på 89 mill. kroner:

	Kroner
Premieavvik	78 227 238
Arbeidsgiveravgift (ikke betalbar; avsetning)	11 344 257
Sum premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift	89 257 278
Økning i premieavvik 2010 (inkl. arbeidsgiveravgift)	28 262 992

For kommunen får dette følgende effekt:

- Kommunen har de siste årene fått et stadig økende premieavvik som skal utgiftsføres over 15 år. Pr 31.12.2010 ligger det en utgift de neste 15 år på om lag 6 mill kr pr. år som følge av dette. Denne utgiften vil øke i takt med at premieavviket øker. Utgiften er innarbeidet i kommunens budsjett og økonomiplaner.
- Den akutte effekten for kommunen er dårligere likviditet. Inntekts- og utgiftsføringen av premieavviket er ikke reell, slik at regnskapet viser et resultat som ikke gjenspeiler tilgjengelig likviditet.

For pensjonsutbetalingene har dette ingen effekt.

Mulige endringer

Kommunestyret kan gjøre vedtak om å gå over fra 15 år til ett års utgiftsføring. Dette ville for 2011 innebære at kommunen måtte budsjettere med en utgift på 28 mill kr. Annen drift måtte da reduseres tilsvarende. I årene framover vil utgiftsføringen i så fall gå opp mot inntektsføringen av premieavviket, slik at det ikke vil bygge seg opp mer premieavvik fra år til år. I tillegg vil kommunen de neste 15 år måtte utgiftsføre det allerede opparbeidede premieavviket (6 mill. årlig).

Alternativt kan kommunen bygge opp disposisjonsfondet, eventuelt opprette et eget fond med avsetning hvert år til pensjonsutgifter.

Konklusjon

Dette er en problemstilling som gjelder hele kommune-Norge, og som ikke er løst sentralt. Ordføreren tør ikke spå om utfallet av diskusjonen sentralt.

&&& Fyll inn behandlingen av saken under denne linjen ↓

&&& Fyll inn behandlingen av saken over denne linjen ↑

&&& Fyll inn vedtaket i saken under denne linjen ↓

Spørsmål og svar ble tatt til etterretning.